

Kvinderne har hovedroller i Henriette E. Møllers slægtsroman.

Af Erik Svendsen

8. maj 2008

ROMAN

En, to, mange: Jens Smærup Sørensens seneste og som bekendt prisbelønnede roman, Katrine Marie Guldagers nye roman og i dag Henriette E. Møllers fortælling "Kaiser" er alle slægtsromaner, dvs. de skildrer mindst tre led i en familie, og derfor har de af gode grunde blik for fortidens betydning. Blik for familiens indbyggede konflikter og for individets kamp for at komme ud af fortidens skygge. Med større eller mindre held lykkes det at inddrage større historiske sammenhænge; hos Henriette E. Møller (og Guldager) er det i særdeleshed Anden Verdenskrig og Besættelsen.

Slægtsnavnet lyder af meget - Kaiser - men skorstensfejeren Albert tilhører absolut ikke overklassen. For at få brød på bordet får hustruen, Ebba, arbejde i en restaurant, som servicerer besættelsesmagten. Der møder hun manden i sit liv, Thomas, der viser sig at have familie og børn hjemme i Berlin. Men de to utro sætter en parentes om resten af tilværelsen, og Ebba fryder sig. Så længe det varer, alt imens konflikterne hober sig op hjemme i Nansensgade. Albert er blevet aktiv modstandsmand, mens Ebbas naivitet er himmelråbende. Langt om længe får parret et barn, Agnete. Og Modstandsbevægelsen bomber restauranten: Thomas og Ebbas bedste veninde dør.

Faderskabet

Romanens plot er ikke overraskende spørgsmålet om faderskabet. Agnete har

hele sin barndom oplevet faderen som distanceret. For øvrigt falder hun selv for en tysker, Manfred, som også har familie i forvejen. Det yngste led i Kaiser-familien, Ida, tilbringer lige så meget tid hos bedsteforældrene som hos sin mor, der evig og altid farter til Berlin for at leve i en parentes, der hedder kærlighed. Resultatet af den livslange affære, Ida, har Albert ingen problemer med at vise utvetydig kærlighed.

Romanens første del skildrer, hvordan Ebba, Agnete og Ida håndterer Alberts forestående død. Synsvinklen skifter hyppigt, og den vidende fortæller både afslører og tilslører en del. Inde i hovedet på kvinderne kører konflikterne, de bliver sjældent verbaliseret. Sikkert ikke urealistisk. Som Ebba var splittet mellem to mænd, har Ida svært ved at finde ud af, hvilke mænd der passer hende bedst. Agnete, derimod, ved godt, hvem der er manden i hendes liv; der er bare det, at Manfred ikke føler trang til at se sit danske afkom. Og Ida nærmer sig de 30 år.

Døden og hverdagen

Romanens styrke er skildringen af, hvordan man kan tackle døden, hvordan det definitive, som mennesket ikke er herre over, bliver oplevet hos de tre kvinder. Fortællingens klangbund, den sørgmodige erkendelse, at hverdagens rutiner besejrer alt, er også velturneret.

Derimod kunne denne læser godt have undværet faderskabsplottet, som der trækkes mange og lange veksler på.

Det indsnævrer det menneskelige og dramatiske rum: Alt for meget kommer til uudtalt at dreje sig om Albert kontra Thomas. Så hellere mere om andre og ydre faktorer, som også stempler et menneske.